

Samfunnsredaktør Hilde Sandvik

debatt@bt.no – telefaks 55 21 37 65 – telefon 55 21 46 08 (10.00-11.30)
Redaksjon: Ingvild Sæterstøl, Egil Horne Mikkelsen og Aslaug Eide.

Barn lærer best ved å få tilbakemeldinger på arbeidet sitt. Får de karakterer, blir det viktigst for dem å måle seg selv i forhold til andre.

Karakterer gir dårligere læring

SKOLE

Av Tjalve Gj. Madsen, høgskolelektor i pedagogikk ved Hi

FREMSKRITTPARTIET vil ha karakterer i orden og oppførsel fra 3. klasse og i alle fag fra 5. klasse. Begrunnelsen er bl.a. at dette vil bidra til å bedre elevenes innsats og resultater på internasjonale kunnskapstester. Argumentasjonen mangler faglig begrunnelse og dokumentasjon.

Tvert imot viser omfattende internasjonal forskning at karakterer ikke bidrar til økt læring (Hattie 2007, 2009, Shute 2008, William 2007). Karakterene får fokus vekk fra de faglige læringsmålene og oppmerksomheten blir på selve karakteren.

DEN ENGELSK FORSKEREN William viste læringseffekten ved tre ulike tilbakemeldinger: en med bare tallkarakterer, en med skriftlige kommentarer og en gruppe som fikk både tallkarakterer og skriftlige kommentarer. De skriftlige kommentarene ga tydelig økt læringsutbytte, mens de øvrige to forsøkene ikke bidro til økt læring.

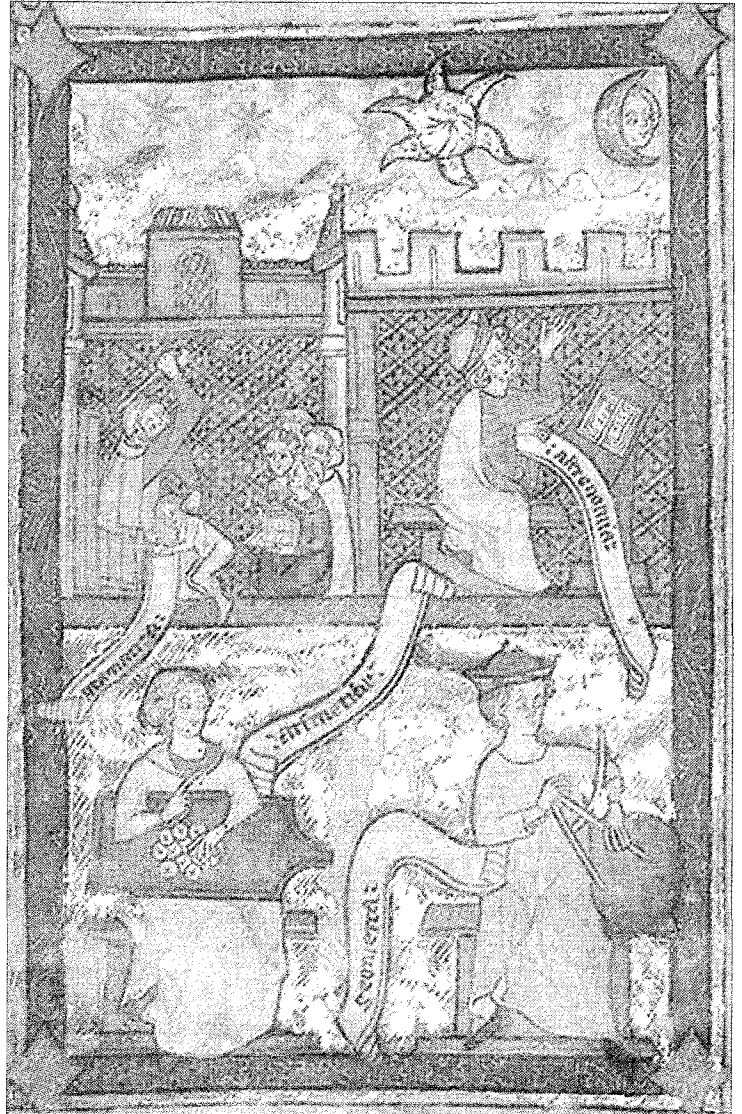
Forklaringen på at kombinasjonen mellom tallkarakter og skriftlige kommentarer ikke førte til læring, var at kommentarene ble uinteressante i det øyeblikk elevene fikk tallkarakteren. Situasjonen er velkjent for alle lærere som har lagt masse arbeid i å gi tilbakemeldinger på elevarbeider. Gode forslag til forbedringer blir

uinteressante i det øyeblikket elevene ser karakterene. Da er det dem og hva de andre elevene har fått som blir det vesentlige.

KARAKTERENE BYGGER opp om en ego- og/eller prestasjonsorientert målorientering i motsetning til en mestrings- og/eller oppgaveorientert orientering. Litt forenklet kan en si at elever i den første gruppen er mest opptatt av hvordan de presterer i forhold til andre, mens de i den andre gruppen er mest opptatt av å løse oppgaven uavhengig av hva andre elever mener eller hvordan de presterer.

Den mestrings- og oppgaveorienterte målorienteringen gir best og mest langvarig lærings-effekt. Idrettsmiljøene har lenge erkjent dette. Hovedfokus for idrettsutøvere er en god prestasjon, å stadig forbedre sine personlige rekorder. Dette underslår ikke at det i mesterskap (eller på skolen) også ligger viktig motivasjon i konkurranse, men hovedfokus for å bli bedre, er mestrings- og oppgaveorientert.

DET ER GJORT OMFATTENDE forskning på hvilken type tilbakemeldinger som gir økt læringsutbytte. Resultatene viser at elevene må vite hvor de skal (læringsmålene), de må så vite hvor de i øyeblikket står i forhold til målene, og så må de vite hva de skal gjøre for å komme videre mot målene. En god tilbakemelding skal være konkret og spesifikk, og skal tilpasses elevenes faglige nivå og personlige egenskaper. En karak-

LÆRERNES KVAL: Å gi karakterer til barn fremmer ikke læring. Plansen fra Rotschild-manuskriptene fra seint 1200-tall i Flandern (bildet) viser undervisning i fire av de syv frie kunster: grammatikk, astronomi, aritmetikk og geometri. Prylestraff ga nok heller ikke mer lærdom!

ILLUSTRASJON: YALE-UNIVERSITETET/WIKIMEDIA COMMONS

ter sier ikke annet enn hvor de står på en generell skala, og gir minimal faglig veiledning.

Det å gjøre karakterer til en valgkampsak, er mildt sagt uheldig. Forslaget vil primært bidra til å stemple og rangere de elevene som sliter mest. En slik stemping er negativ, og vil bidra til dårligere læringsmiljø i norske klasserom.

DET Å FRONTE KARAKTERER i orden og oppførsel fra 3. klasse sier kanskje

mest om et menneskesyn som vil få svært negative konsekvenser for skolehverdagen til tusener av skoleelever. Det er en stor utfordring i norsk skole å utvikle alle elevenes faglige og sosiale kompetanse. Dette arbeidet er altfor viktig til at populistiske, ideologiske forslag på tvers av omfattende forskning om våre barns læring og utvikling skal ødelegge det.